

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.658/2013/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Novák Rudolf ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a személyesen eljár alperes neve (címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.267/2012/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 48 000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes **"X"** város polgármestere, az alperes a **Y** városi elnöke és önkormányzati képviselő-testületi tag.

A 2012. évben a településen az önkormányzat megrendelése alapján az iskolai közétkeztetési szolgáltatást a **"P" Kft.** látta el. A szolgáltatási díj forrása egyrészt állami normatíva, másrészt szülői befizetés, harmadrészt önkormányzati hozzájárulás volt. A díjak megfizetésének elmaradása miatt az önkormányzatnak jelentős tartozása keletkezett, 2012. június 30. napján a **"P" Kft.** számla szerinti követelése összesen 133 992 203 Ft volt.

Az Egri Törvényszék a 2012. július 12. napján kelt 3.Apk.10-12-000005/2. sorszámu végzésével elrendelte **"X"** Város Önkormányzata adósságrendezésének megindítását, és pénzügyi gondnokot rendelt ki. A pénzügyi gondnok 2013. április 6. napján bejelentette, hogy az önkormányzat a hitelezőivel az adósságrendezési eljárás keretén belül egyezséget kötött, az összes bejelentett nem vitatott tartozásállomány 3 055 909 346 Ft, ebből az egyezséget elfogadó hitelezők követelésének összege 2 818 769 693 Ft. A bejelentés alapján az Egri Törvényszék a 2013. június 10. napján kelt 3.Apk.10-12-000005/29.

sorszámú végzésével megállapította, hogy az egyezség megfelel a törvényben foglalt követelményeknek, az adósságrendezési eljárást befejezte, és elrendelte a végzés Cégközlönyben való közzétételét.

Az alperes 2012. augusztus 27. napján a **Y "X"** városi elnökeként a következő „**MÉG AZ EBÉDPÉNZ IS ELTÚNT "X" VÁROSBAN A Y FELJELENTÉST TESZ AZ ÜGYBEN**” című sajtóközleményt tette közzé:

*„felperes neve polgármester felelőtlen gazdálkodása azzal fenyeget, hogy leállnak az alapszolgáltatások a jövő héttől a csődben lévő **"X"** városában. A felelőtlen gazdálkodás „iskolapéldája” a közétkeztetés. A város még a szülőket is megkárosította. A mostani összesítések szerint több mint 200 millió forinttal tartozik **"X"** városa a közétkeztető cégeknek, holott az iskolákban, az óvodákban és bölcsődékben beszédtek az ebédpénzt. Ez azonban mégsem jutott el azokhoz, akik az ételt szállítják, csakúgy mint az állami normatíva, pedig azt is minden hónapban elutalja az államkincstár **"X"**nek!*

Az ügy azonnali beavatkozást kívánna, hiszen kezdődik a tanév, a gyerekeknek pedig enniük kell napközben. Nem tudjuk mire ment el a pénz, kinek a zsebébe vándorolt törvénytelenül a szülők befizetése és az állami támogatás! Itt bűncselekmény gyanúja is felmerülhet, ezért feljelentést teszünk az ügyben!

*A polgármester, aki csődbe vitte a tízezer fős települést, évek óta tisztában van azzal, hogy az általa folytatott gazdálkodás fenntarthatatlan. **Cs** most sem tesz semmit a helyzet rendezésére, a válságköltségvetés nem alkalmas a problémák kezelésére, csupán a képviselőtestületre és a kormányra próbálja hárítani a felelősséget a történetekért. Most ismét külső segítségre várnak, de féltő, hogy az újabb állami pénzeket is csak elherdálná. felperes neve felélte a város vagyonát, majd hiteleket vett fel, de ezekkel is felelőtlenül gazdálkodott, s mára **"X"**, a 3,1 milliárd Ft-os hitelek kamatait sem képes kifizetni! Senki sem hisz már a polgármesternek.*

A felperes keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes a sajtóközleményben tett „A polgármester, aki csődbe vitte a tízezer fős települést...”, „**Cs**.....az újabb állami pénzeket is csak elherdálná.” és „felperes neve felélte a város vagyonát....” közlésekkel megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint az alperes perköltségében marasztalását is igényelte. Előadta, hogy a hivatkozott közlések olyan tényállítások, amelyek valótlan tartalmúak. Az alperes megalapozatlanul állította, hogy a települést csődbe vitte, a város vagyonát felélte, és azt kell feltételezni róla, hogy az újabb állami pénzeket is csak elherdálná. A kijelentések széles nyilvánosságot kaptak, a közvélemény a valótlan tényállítások folytán kedvezőtlenül ítéli meg a felperes személyiségét.

Az alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy közlései a politikai véleménynyilvánítás kategóriájába tartoztak, amelyek valós alapokon nyugodtak, hiszen a településsel szemben csődeljárás indult, és a sajtóközlemény célja az volt, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy a közétkeztetésben kialakult állapotok miatt azonnali cselekvésre van szükség.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 36 000 Ft kereseti illetéket.

Az ítélet indokolása szerint a felperes és az alperes egyaránt közszereplőnek tekinthető. A közszereplőnek, mivel döntéseivel befolyásolni tudja az állampolgárok mindennapi életét, a kritikai megnyilvánulásokkal szemben nagyobb türelmet kell tanúsítani. A közügyek nyilvános megvitatásához kiemelkedő társadalmi érdek fűződik. Az elsőfokú bíróság az Alaptörvény „Szabadság és felelősség” címe VI. cikkének (1) bekezdése, IX. cikkének (1) bekezdése, a Ptk. 75. §-ának (1) bekezdése, 78. §-ának (1) és (2) bekezdése, valamint a 36/1994. (VI.24.) AB határozat felhívásával kifejtette, hogy a sajtóközlemény egészének a vizsgálata alapján a sérelmezett kijelentések sarkos politikai tartalmú véleménynyilvánításnak minősültek, a település egyre elnehezülő gazdasági helyzetére utaltak, kifejezőmódjukban nem voltak megalázóak, bántóak, sértőek. Értékelte azt a körülményt, hogy a felperes által sérelmezett kijelentéseket az alperesi közszereplő az iskolakezdést megelőzően, az adósságrendezési eljárás megindítását követően, olyan időpontban tette, amikor a város lakosait már joggal foglalkoztatta az, hogy a korábbi szinten biztosítható-e a helyi közétkeztetés színvonala. Ebből következően nem öncélúan nyilvánult meg, hanem egy nem vitásan fennálló valós problémáról fejtette ki az álláspontját. Mivel az alperesi kijelentések a felperesi közszereplő jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát nem sértették meg, ezért a keresetét elutasította. A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett a le nem rótt kereseti illetéknek a pervesztes felperes általi viseléséről.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte az első fokú ítélet megváltoztatását és a keresetének való helyt adást. A fellebbezésében előadta, hogy téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a kijelentések véleménynek minősülnek. Ezzel szemben valamennyi sérelmezett közlés tényállítás. A „csődbe vivés” a tevékeny magatartás megalapozatlan állítása, amely a közvélekedés szerint a jóhírnevet sérti. Az újabb állami pénzek elherdálásának akárcsak lehetőségként való állítása hasonlóan érinti a jóhírnevet, hiszen megbújik mögötte az előfeltevés, hogy a korábbi állami pénzeket is elherdálta és nyilván így tenne a jövőben is. A város vagyonának felélése ugyancsak valótlan, a jóhírnevet sértő állítás. A kijelentések túlmennek a sarkos politikai véleménynyilvánítás határán, hiszen bűncselekménynek is minősíthető emberi magatartásokat jelölnek meg, amely közléseket a felperesnek még közszereplőként sem kell eltűrnie.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az első fokú ítélet helybenhagyását. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy kijelentéseit helyi közüggyel összefüggésben tette, amely nem volt önkényes, tekintettel arra, hogy a felperes városi vezetői időszaka alatt következett be a csőd, a város fizetéseképtelenné vált, és már akkor látszott, hogy a település vagyona nem elegendő a hitelezői igények kielégítésére. A sérelmezett kijelentések nem voltak alkalmasak a felperes jóhírnévének megsértésére, nem voltak lealacsonyítóak, megalázóak, hanem olyan politikai véleménynyilvánításoknak minősültek, amelyeket a felperesnek mint közszereplőnek tűrnie kellett.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-ának (1) bekezdésének f) pontja szerint tárgyaláson kívül bírálta el, és azt a következők szerint nem találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetése is helytálló, jogi álláspontjának indokolását az ítélet tábla minden részében osztotta.

A jóhírnév védelme alapján mindenki igényt tarthat arra, hogy a mások által róla kialakított értékelés olyan ismeretekre alapuljon, amelyek a valóságnak megfelelnek és sem közvetlenül, sem közvetve ne kerüljenek a személyével kapcsolatban olyan adatok közlésre, amelyek az objektív valóságtól eltérőek.

Az egységes jogalkalmazás értelmében a jóhírnév sérelme akkor áll fenn, ha valaki a./ valamely személyt érintő közlést tesz; b./ amely tényállítást fejez ki; c./ amennyiben az objektíve valótlan; d./ és ezáltal alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására.

A per eldöntésének lényeges kérdése volt, hogy az alperes hivatkozott közléseit tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak kell-e tekinteni.

A tényállítás a valóság egy meghatározott mozzanatára irányuló közlés, annak az állítása, híresztelése, hogy valami megtörtént, lezajlott, a valóságnak megfelelően létezik. Ezzel szemben a vélemény értékelést, álláspontot, bírálatot fejez ki úgy, hogy abból közvetve sem lehet valótlan tartalmú tények közlésére következtetni. A közlés tényállítás jellegével szembeni elvárás egyrészt a valóság mozzanatának kijelentése, tehát hogy a közlések ténylegesen megtörtént eseményekről, létező adatokról szóljanak; másrészt a határozott közlés, tehát a tényállításnak nem az általánosság szintjén kell mozognia, hanem konkrétan vonatkoztathatónak kell lennie az érintett személyre, eseményre, körülményre; harmadrészt az objektív igazolhatóság, amely szerint az állításoknak olyan ismérvekkel kell rendelkezniük, amelyek alapján valóságuk igazolható vagy cáfolható.

A két fogalom elhatárolását a legjellemzőbb módon a Szegedi Ítélet tábla Pf.II.20.746/2010/2. számú jogerős ítéletének az indokolásában fogalmazta meg, mely szerint a tény a való világ része, annak valamely objektív - az emberi tudattól független - mozzanata, a múltban létezett vagy a jelenben létező, érzékelhető jelenség, állapot, esemény, történés vagy cselekvés. A vélemény ezzel szemben szubjektív kategória, valamely tényre vonatkozó állásfoglalás, értékítélet, következtetés. A tény valósága bizonyítható vagy cáfolható, ezzel szemben egy adott véleménnyel lehet azonosulni vagy attól elhatárolódni, de ahhoz a valóság kritériuma nem kapcsolható. Vitás esetekben tehát a tényállítás és a véleménynyilvánítás elhatárolása az úgynevezett bizonyíthatósági teszt alapján történhet, amely szerint az a közlés, amelynek valósága vagy valótlansága bizonyítható, tényállításnak; amelynek valóságtartalma nem bizonyítható, véleménynek minősül.

A személyiséget érintő közléseket a Legfelsőbb Bíróságnak a sajtó-helyreigazítási perekre megfogalmazott, de ebben a részében az általános személyiségvédelmi perekre is alkalmazandó PK 12. számú kollégiumi állásfoglalása szerint a maguk egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni.

A cikk egészének a lényege szerint **"X"** város gazdálkodását, az alapszolgáltatások ellátási zavarait, és ebben a felperes felelősségét kívánta bemutatni. A „csődbe vitte”, „újabb állami pénzeket is csak elherdálná”, „felélte a város vagyonát”, olyan kijelentések, amelyek a bizonyíthatósági teszt helyes értelmezése alapján a felelőtlen, a város érdekeivel ellentétes, rossz döntéseken alapuló gazdálkodásra utalnak, és nem tényállításnak, hanem a polgármester politikai tevékenységének a kritikájaként megfogalmazott, a települést érintő adósságrendezési eljárás adatai, a közétkeztetést szolgáltató gazdasági társaság követelésének nagyságrendje alapján a közlést tevő alperes olyan való tényeken alapuló véleményének minősülnek, amelyek a felperesi tevékenység kritikáját illetően általánosságok szintjén mozognak, a közlések objektíven igazolhatatlanok, ezért ebből az okból a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértésére nem alkalmasak.

Az érintettel szemben megfogalmazott véleménynyilvánítás, értékelés, kritika is sértheti a becsületet vagy az emberi méltóságot, ha kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, lealázó (BH 2012.240, BH 2002.352., BDT 2012. 2740). A közszereplőkről alkotott kedvezőtlen véleménynyilvánítás, értéktétele önmagában azonban akkor sem alapoz meg személyiségvédelmet, ha túlzó vagy felfokozott érzelmeket tükröz. A közéletben részt vevő személyeknek ugyanis számolniuk kell azzal, hogy politikai ellenfeleik tevékenységüket, szereplésüket kritikával illetik, és erről a közvéleményt tájékoztatják. A közélet szereplőinek pedig el kell viselniük a személyüket kedvezőtlen színben feltüntető és tevékenységüket negatív módon értékelő véleményt, kritikát is (BH 2004., 104., BH 2001. 522). A bírói gyakorlat szerint, míg a valótlan és hátrányos megítélés kiváltására alkalmas tényállítás esetén a közszereplő ugyanolyan feltételekkel jogosult személyiségi jogvédelemre, mint bármely más személy, addig a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítási szabadság értéktartalmából következően a bíráló és a kritika során többet kell a közélet szereplőinek elviselniük, mint másoknak (BDT 2000. 237).

A sérelmezett kijelentések - figyelemmel a politikai közszereplőkkel szemben megfogalmazott kritikai jellegű vélemények gyakorlatára - az általánosan elfogadott normákra tekintettel nem kirívóan sértőek, bántóak, alaptalanul túlzóak, a véleménynyilvánítási jog ilyen gyakorlását a felperesnek túrníe kellett, ebből az okból sem állapítható meg a jóhírnévhez, a becsülethez, az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jog megsértése.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A felperes a másodfokú eljárásban is peresztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte az ítéletábra

az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-a (3) bekezdésének b) pontja és 46. §-ának (1) bekezdése szerinti le nem rótt fellebbezési illeték viselésére.

Az alperesnek a másodfokú eljárásban sem merült fel költsége, ezért arról rendelkezni nem kellett.

D e b r e c e n, 2014. február 18.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő